

III.

ACTE DIVERSE.

I. De la mai multe persoane.

1. Suceava, 17 Ianuar 6946 (1438). Ilie și Ștefan (МАСТІЮ БЖІЮ МЫ НАІА КОЕВОДА И БРАТ ГЕСАМИ СТЕФАН КОЕВОДА, ГЕСДРІЕ ЗЕМАН МАДАКСОН) arată că Duma de Neamț (ДОУМА НИМЕЦСОН) a slujit cu credință; pentru care-i dau un sat (ОУ НАШЕН ЗЕМАН ОУ МАДАКСОН) «pe Moldova» (НА МОЛДАКК), anume Roșiori (РОШНОРИ), ca să-i fie uric, cu toate veniturile. I se dă lui, fraților și coborîtorilor. Hotarele să fie cele vechi. Marturi: КЪРА НАША ГЕСА НАНА КОЕВОДА И КЪРА БРАТА НАШЕГО СТЕФАНА КОЕВОДЪ și credința a fiului гесамн (Ilie), Roman, и КЪРА КОАРЬ НАШИХ: Jurja Fratovschî, Vlăcia, Isaia, Petru Hudici (ГОУДИЧА) Vornic, Stan Brălici, Mihail Popșa, Lazăr și fratele: Stanciul Postelnic, ПНАТРА, Duma ЧОРНОГО Vornic, Petru Spătar, Vitolt, ФЪРЬКА, Cozma Șandrovici, Manoil, Băloș Ceășnic, Berindeaî Stolnic, Costea ЧОРНИ, Coste Andronnicovič, Alexandru Spatar, Stanciul Comis, și «a tuturor boierilor noștri moldovenestî, și mari și mici». Întărire și pentru urmași, (ДЪКТИН), «fie din fiit, fie din frații noștri, fie din — noștri», fie din alt neam. Scrie Logofătul Dinis (ДІНИСОУ). Pecetea ruptă, rămîind numai șnurul roș și galben. Pergament. — Cf. *Arch. ist.*, I¹, 54-5. — În posesia d-lui Tatos din Roman.

2. 7 April 7066 (1558). Alexandru-Vodă, pentru Magoșa, fata lui Văsiu aprod, și nepoții ei, Onciul, Mărghita, fiii lui Ioan Vrăncanul. Ioan avuse o moșie de la Petru-Vodă, a treia parte din Bogdănești. Această parte, și a «unchiului său Ioan Stolnicelul», se vinde acum lui Orăș Starostele, pentru zloți tătărești. Marturi: fiii: Bogdan, Petru, Ion; boierii: Neagoe și Moghilă pîrcălabi de Hotin, Petru Crăcovič pîrcălab, Bodeiș pîrcălab, Veaveriță pîrcălab, Ioan și Crăste de Neamț, Vascan și Spançoc de Cetatea-Nouă (Roman), Dumitru Por-

tar de Suceava, Andreico Spatar, Liciul Postelnic, Ion Vistiernic, Bolea Stolnic, Pașco Comis. Moghilă Logofăt. Scrie Dumitru Va[s]canovič. Pecete. — Cf. *Uricariul*, XVIII, pp. 154-5. — Copie de d. profesor Eusebiu Popovici, din Cernăuți.

3. Iași, 20 Mart 7114 (1606). Ieremia-Vodă, pentru Vasilie Vel Pitar, care dă 500 de zloți tătărești lui Vasilie «Suljel», *ЗАТ СТАН И КОЗА*, pentru a treia parte din Roșiori (Ținutul Neamț). Fusesse această parte a lui Grozav și Moga, dieci, și a Drăghinei, Soficăi, Parascăi, fetele lui Băloș staroste. Pomenit și Cărăiman Vel Ceășnic, căruia i se confirmă la urmă. Menționați: Văscan Pitărel, Simion și sora lor, Grozava, fiii lui Ivașco Vătag, Onușca, o delimitare făcută de Lupul Scoarțeș părcălab. Se fixează «gloabă la Poarta Domniei Mele opt boi». Apoi: «Țonția și fratele ei Gheorghie, fiii *МИКА*, nepoții lui Ion Rădianul». Altă cumpărătură e de la Nicoari Logofăt și Ștefan *И СЪ НИИШИМИ БРАТІА ИХ*. Vicol biv părcălab cumpără Bălăciani de la ruda sa, Todosiia Tăbușoae. Marturi: fiii Costantin, Alexandru, Bogdan Voevod; Nistor Uriache Vel Vornic de Țara-de-jos, Crstea de Țara-de-sus. Ghiorghie pîrcălab de Hotin, Ghiorghie și Ionașco de Neamț, Crstea și Manole de Roman, Văscan Orîș Hatman, Barnovschie Postelnic, Viaveriți Spătar, Gligorie Stolnic, Simion Stroič Vistier, Vorontar Comis. Lupul Stroiči Logofăt. Scrie Drăgan Tăutul. Slavon. Pergament. Pecete ruptă, rămîind șnur roș și galben. — Proprietatea d-lui Tatos din Roman.

4. Iași, 22 April 7143 (1635). Vasile-Vodă, pentru Ionașco [Covrig] «din Toporăști», ce aduce mărturie de la Mierăuță Coșescul și de la Ifrim și de la Serapion călugărul... și de la Dumitru Stângaci, «pentru un loc de prisacă ce-i în Zănoaga Toporăștilor», pentru care fusese judecată cu un Andonie. — Traducere a lui Debrîț din 13 Februar 1801. — Documentele d-nei Șerban Costachi.

5. Iași, 31 Mart 7156 (1648). Vasile-Vodă, pentru Schitul cel Mare din Polonia. După cererea «Mariei, fata răposatului Ieremia-Vodă», îi închină Sucevița, ctitoria lui Ieremia; cu sfatul Mitropolitului, lui Varlaam, și «altor episcopi ai țerii noastre», și al boierilor. De cincî ani se află călugării Schi-

tului în Suceviță. Întărește privilegiul. Marturi: fiu, Stefan, Ioan, Alexandru (*sic*); boierii, Ghica Vel Vornic de Țara-de-jos, Toma, Vel Vornic de Țara-de-sus, Gavril Hatman, Petriceico, pîrcălab de Hotin, Ștefan Boul și Damaschin pîrcălabi de Neamț, Gheorghe pîrcălab de Neamț, Gheorghe «Ilula» «Vorsteher», Gheorghe Păharnic, Ștefan «Spitar», Iordachi Vistier, Ieremia Venculeț Stolnic, Constantin «Obmann». — Traducere germană foarte nouă; colecția Eusebiu Popovici.

6. 15 Februar 7181 (1673). Ștefan Petru-Vodă. Pentru Arsenie egumenul și călugării de la Bărnova, ce se pîresc cu biv Vel Șătrarul Rugină și cu Sămion de Seleșău pentru «o bucată de loc den hotarul Sileșăului de jos, în Ținutul Dorohoiului». Călugării pretind că locul face parte «den hotarul Buhaciului» și, deci, din dania ce li făcuse Miron Barnovschi, «ctitoriul lor, carele aũ făcut sf. mănăstire și o aũ hotărit, și o aũ stălpit, în zilele răpăosatului Vasilie Voevod, Turcul, ce a fost Stolnic». Ceilalți doi aduc acte «de la Ștefan Voevod și de la Petru Voevod și de la Eremia Voevod și de la Sămion Voevod și de la Gașpar Voevod... Și ni-aũ mai arătat dres de pără și de fierie de remas spre călugării de Bărnova, de la repăosatul Dabija Voevod, și Dabija Voevod să fie trimis acolò pre Eremie Cărcu ce aũ fost Portar Sucevi, de aũ străns oameni bunî de pen prejur, megieș, și preoți și orășeni den tãrg[ul] Dorohoiul și oameni bunî de pren sat den Șendriceni, și den Lozna, și den Derzca, și den Sălășăul de sus, și den Pomărlă, și den Măgură, și alți oameni bunî». Ei arată «cum acea bucată de loc aũ ținut Rugină cel bătrân, iar călugării n'aũ avut nici o treabă; . . . nici aũ fost nime dintre dânșii la acea hotărătura [a Turcului], fără numai un preot din Pomărla, ce aũ fost pre acea vreme diacon la satul călugărilor, la Buhaci, și împreună cu alți vecini de a lor, den Buhaci și den Părcăreni». Hotare: «den gura Jădovcăi drept la Urle». «Aũ avut pără Dumitrașco, cumnatu lui Toader Rugină și Ștefan Rugină cu Onciul părcălabul.» «Și i-am văzut dresul rupt și dat la mână lui Rugină.» «Dabija-Vodă, carile fiind ctitor și Dabija-Vodă la acea sf. mănăstire și astrucat acole în mănăstire . . . Dresul călugărilor

cel de hotărătura de la Văsălie-Vodă, ce au hotărât Turcul Stolnicul, l-am aflat strămb și viclean și făcut cu meșteșug. Decî l-am luat den mîna călugărilor, și s'au rupt înaintea a tot Divanul, și s'au dat la mîna lui Șet[rarul] și a lui Sămion.» «Și s'au pus fierie 24 de taleri la Vistiariul Domniei Mele, după obiceiul țării.» «Iar călugării, de vor mai ivi cîndva vre într'o vreme niscăi deresă, sau vor scorni vre o pără, acele deresă să se ia de Divan și să se rumpă, și să fie călugării de gloabă 24 de boi.» — Copie de d. profesor Eusebiu Popovici, după o altă copie, din vremea anexării Bucovinei.

7. Iași, 10 Ianuar 7215 (1707). Antioh-Vodă, către Vornicîi de Cîmpulung, pentru muntele Geamănul al mănăstirii Sucevița, «care munte este de spre Cămpullung; decî ziseră cum că acum le opresc Cămpulungeni acel munte și nu vor să li dea venitul, și-l mănăncă ei de 20 de ani și mai bine; pentru căci, tîmplîndu-se pe țară prăzi și răscoale, și nepuțînd părinții călugări a-și căuta moșia, au împresurat-o Cămpulungeni de se hrănesc ei, și călugării n'au mai nici un folos de acea moșie». Să cerceteze. — Copie de d. profesor Eusebiu Popovici.

8. Iași, 11 Decembre 7216 (1707). Mihaî Racoviță, «la toți săteani de la sat de la Cuciur a mănăstirii Putnii. Vă dăm știre tuturor: iată că Domniea Mea, înțelegînd pentru moarte cea de un Jidov, ce s'au ucis acolo, cum v'ați spăi[mă]ntat și v'ați răsipit, temăndu-vă de gloabe și de alte cheltuiuale de spre alți, de care lucru iată că ucigașii, scoțîndu-se la Divanul Domniei Mele, au dat samă că ei sint cei vinovați, iar voi n'ați știut nimic. Pentru aceia, dovedîndu-se într' acesta chip, cum ucigașii singurî l-au lepădat pe acel Jidov mort pe taină asupra tîrgului Cernăuților, iar în știrea noastră n'au fost», — îi *iartă* Domnul. Nu vor avea a se mai teme de «globnici și împejurași». «Iar cui pare cu strămbul, să-și întreabe cu ucigașii, pînă sînt aicea la închisoare... Și într' altă țară de veți fi duși, să vă întoarceți la urmă, și veți avè milă.» — Copie de d. dr. Gh. Popovici.

9. Iași, 25 Februar 7227 (1719). Mihaî Racoviță, lui «Du-

mitru Macri, staroste de Cernăuți», pentru pîra lui Gligori Tabără asupra «răzeșilor lui den sat din Jadova». «Câmpul și pometele nu-s stălpite.» Să cerceteze. — Copie de d. dr. G. Popovici.

10. Iași, 4 Decembre 7227 (1718). Mihaï Racoviță, pentru pîra Goieneștilor cu Vlădeștii cu privire la o parte din Jadova. Pomenită o «mărturie din vremea stăpînirii Leșilor în Țara-de-sus, de la un Gherman Vornic și a lui Turculeț rohmistrul, fără de nici-o poroncă domnească». Din însărcinarea Domnului, episcopul Calistru de Rădăuți cercetează din nou, chemînd pe răzășii Jadovei: «anume Gligorie Tabără și Ion Sămaca și Tudosie... și Constantin Crăciunel». «Și, aflînd pîrintele că s'au hotărit cu strămbulă, au scos și stălpii de i-au lepădat, iară mărturia hotarnicilor și ispisocul de la Domnia Mè tot au rămas tîgăduit la mîna hotarnicilor, pecum au dat sam[ă] Vlădeștii.» «Axentie Uricar» scrie. — Copie de d. dr. G. Popovici.

11. Iași, 24 Maiu 7227 (1719). Mihaï Racoviță, pentru Isac «Vladiescul» și frate-său Andronic, ce arată mărturie de la Neagoe Ciudin biv vtori Comis și Vasile Robceanul Vel Căpitan, cari au *luat sama* cu Goieneștii la Jadova. Acum se face o nouă hotarnică. Nume de răzăș: Ionașco Machidon. «Și cu vecinî anume Măteî sin Fădor și Irimiea Scalco, așijderea și Timohi cu feciorii», etc. — Copie de d. dr. G. Popovici.

12. Iași, 10 Maiu 7231 (1723). Mihaï Racoviță, lui «Constantin biv Vel Comis, staroste de Cernăuți», pentru pîra dintre «Ioan Tăbără mazil» și «alți oameni din Jadova», ce se zic împresurați de Goian. Ei spun «că numai vatra satului Jadova le ieste aliasă de cătră Goian, ear câmpul ce iaste și vadurî de moară ce au acolo în Jadova, ce sânt pe apa Săretiului, le sânt neîmpărțite, și au multă pricină și gălceavă cu Goian». Să cerceteze. — Copie de d. dr. G. Popovici.

13. Iași, 12 Maiu 7231 (1723). Mihaï Racoviță, lui «Constantin biv Vel Comis, staroste de Cernăuți», pentru pîra dintre Ioan Tabără și Goian, «cum că, făcându-se o moarte de om în codrul Ispasului, mai an, și trimitînd dumnealui

Vornicul Sturzea slugile dumisale de aũ luat bucata tuturor împrejurașilor, apoi s'aũ făcut izvod de acolo, tot, anume, cari săliște vor plăti moartea de om; și, viind slugile dumisale Vornicului aicea, s'aũ făcut izvod cu pecete gd. pe acele săliști ci-aũ fost să dea la moartea de om, iar Jadova nu s'aũ pus la izvod. Și, viind Goian aicea la Iași, el și cu alți oameni împrejurași de-acolo, aũ făcut multă cheltuială pãn aũ plătit moartea cea de om. Pe urmă, s'aũ sculat Goian ș'aũ dat samă cătră oamenii din Jadova, că el pentru Jadova aũ făcut cătăva cheltuială și li-a poprit părțile de moșie ce aũ acolo în Jadova și zeciueaște.» Nu vrea Goian să vie la judecată. Dacă e drept ce se spune împotriva lui, să-l împlinească. «Iar, neputându-l așeza acolo, și fiindu-i poveasta într'alt chip», să-l sorocească la Divan.

14. Iași, 10 Februar 7232 (1724). Mihaï Racoviță, pentru pîra dintre Ion Tabără și Toader Goian, cu privire la moartea de om din codrul Ispasului. «Făcând trăsură împrejurașilor, pe urmă s'aũ socotit că să plătească acè morte de om 3 hotară, după obicei, și s'aũ făcut izvod cu pecete gd. de căte sate aũ cuprinsu între acèle 3 hotară, carii s'aũ socotit să plătiască moartea cea de om, cine pe cât l-aũ ajuns partea.» Apoi se expune afacerea, ca în n^l precedent. Se găsește că Goian n'a avut dreptate; «ș'aũ și plinit Comisul 6 boi de la Goian». Dar el nu contenește, ci duce lucrurile pãnă la Divan. La urmă, el tăgăduiește că ar fi luat ceva, dar refușă să jure. I se pune termin «la miază-păreas», pentru a da înapoi dijma și a-și lua boii îndărăt. «Iară, neplătind dijma pãn la zi, să rămăe boii de istov în mănile răzeșilor, căci acei boi s'aũ și prețuit: 6 boi drept 30 lei, cum arată mărturia starostelui.» — Copie de d. dr. G. Popovicî.

15. 23 Septembrie 7233 (1724). Mihaï Racoviță, lui «Costantin biv Vel Clucer, staroste de Cernăuți», pentru pîra Goianeștilor asupra «Medelnicroaעי lui Turculeț, zicând Goianești că, încă fiind ei în cie parte, aũ trimis domneaei și le-aũ luat 12 capete de vită, boi cu vaci, fără nici-o judecată, și nu știu pentru ce li-aũ luat, că dator[i] nu-ı sănt cu nemică». Să le iea înapoi, «de ună vreme ce le-a luat vitele

fără de judecată și fără de cale». — Copie de d. dr. G. Popovici.

16. Iași, 20 Ianuar 7245 (1737). Grigore Ghica-Vodă, lui Andrii Balșe biv vtori Spătar și lui Talpă biv vtori Comis, pentru a hotărnicii lui Iosăf egumenul Dragomirnei moșiile Drugești, Zlătunoe și Chisălești, la Ținutul Hirlăului. — Copie de d. profesor Eusebiu Popovici.

17. Iași, 24 August 7249 (1741). Grigore Ghica, lui «Ion Luca Postelnic, căp[itan] de Ropce», pentru pîra lui Toader Goian și fratelui lui, Ioan Goian Căpitanul, cu privire la contestațiile Vlădeștilor. Acum se face plîngere pentru «erbi» tăiate și «poame străcate» în paguba Goieneștilor, pentru o casă făcută de un Ilie Iovniciuc «pe un laz» al lor. Pentru o bătaie suferită de Toader din partea unui Vasile Coce, «dovedindu-se cum că l-au bătut fără cale, să-l puî d-ta și să-î dai și lui certare: altă dată să nu saie cu bătaie la oamenii, ce, de are ceva, să-și întrebe cu judecată». — Copie de d. dr. G. Popovici.

18. Iași, 27 August 7249 (1741). Grigore Ghica, lui «Ion Luca Postelnic, Vel Căpitan de Ropce», pentru plîngerea lui «Ion Goian Căp[itan]», «zicând că, mai în trecuți ani, pe când era el Căpitan la Ropce, căzând un om în pricină, arătându-l un Turc cum că ar fi tâlhar și i-au furat un cal, au luat Goian Căp[itanul] un cal de la acela om gloabă și, ducându-l la casa lui, în Jadova, au dat calul pe sama unui Toder Arbure, carele era pe acea vreme pe lângă casa lui Goian Căp[itanul], și acel Arbure au încălecat pe acel cal fără știrea lui Goian Căp., și au umblat pe unde i-au fost trebile lui, și au stricat un picior calului, de au rămas șchiop, și apoi, îndreptându-se omul cela și, mergând cu carte gd. ca să-î întoarcă Goian Căp[itanul] tot ce i-au luat și, fiind calul stricat, n'au vrut să-l primească, și-au dat Goian Căp[itanul] un cal al său, pe care cal zise că-î da un neguțitor 28 lei, și calul cel șchiop au rămas la Arbure, apucându-să cu zapis și cu zi să plătească lui Goian Căp[itanul] acei 28 lei, și au trecut peste zi trei ani de atunci, și nu i-au mai plătit.» Să cerceteze. «Așjdere, mai jălui Ion Goian Căp[itanul], zicând

că, prim[ă]vara înainte Moscalilor, fiind treabă de niște chile ce era orânduie, au dat el cincile și jumătate cu cele chile pentru omenii de Jadova, și de atunci pân' acum nu i-au mai dat bani.» Și pentru aceasta să facă o cercetare. — Copie de d. dr. G. Popovici.

19. 9 Iunie 7267 (1759). Mărturie a lui «Angheluță Tăbărtă vtori Vistier» și a fratelui lui, Neculae, ce vînd «a noastră driaptă ocină și moșie: trei dughene, cu loc cu tot, care dughene sînt pe Podul Vechiu, între o dugheană a Petrii Grecului, ce-î iaste dată danie de nepotul nostru, Ionit[ă] sin Neculae Tăbărtă, și între o dugheană ce este lângă pivnița nepotului nostru», pentru 300 de lei, egumenului «de la Sfeti Savva». Parte din bani îi dăruiesc vînzătorii către mănăstire. «Și nimene din neamul nostru, ori din răzăși sau mahalagii, să nu fie volnic a le răscumpăra.» Marturii: «mulți oameni buni». «Vasilie Gane Logofăt am scris zapisul cu zisa dumilorsale.»

20. 8 Iulie 7268 (1760). Doi indescifrabili arată că au venit la ei «tărgoveții de Cernăuț», și Isaia, egumenul «de la Schitul cel Mare ce este în Țara Leșască», «cu Gavril Moțoc mazil ot Cernăuț, pentru o bucată de loc di căsta parte de Prut, pe din sus de târgul Cernăuțului, din hotarul târgului, ce jaluè Gavril Moțoc că este din hotarul lui, a Mihalcii, iară seliște de satu ce se numește Clocuța». Se dovedește că «la vâliat 7253» (1744-5) s'a judecat Gavril cu tîrgoveții și egumenul, la Ioan-Vodă Mavrocordat, — Moțoc aducînd «o hotarnică vechie de la Ștefan-Vodă». Dar Moțoc nu stăpînese nici-odată de fapt. Călugării arată o «carte de milă de la răpăosatul Gheorghie-Vodă și de la alți luminați Domni, că dejma locului târgului Cernăuțului este afierosită danie Schitului». Moțoc pierde. La 7257 (1748 9), află Moțoc apoi «o împărțală mai noă a moșilor săi, din vâliat 7152 (1743-4), ș'au cerut de iznoavă giudicată înaintea Măriei Sale răpăosatului Gligorie Ghica-Vodă»: iar pierde, neputînd dovedi stăpînire de fapt. Acum, Moțoc reinnoind jalba, se face întâi, fără rezultat, o cercetare de «Păharnicul Enăcachi». Și acum, la Divan, Moțoc n'aduce dovada cerută, și nici «scrisoare încre-

dințată», și pierde, după «sf. pravilă». «Și, osăbit, că la atâtea giudicățî, ce s'au părăt înaintea luminaților Domnî și a boerî mari, de ar fi avut oarecare strămbătate, i s'ar fi luminat dreptate; ci, umblând cu păre rele și fără chip, s'au dat rămas de la toate giudicățile.» «Osăbit, târgovețîi mai arătară o mărturie încredințată cu pecete târgului, de la toți bătrânii târgovețî și iscălită de preuțîi de acolo; întru care adeverează că, din moși și din părinți, și de când au apucat de țin minte, tot ei au stăpănit acê bucată de loc.» Dacă decî Moțoc ar mai începe pîra, «să li plătească [orășenilor] toată cheltueala și să se și pedepsească cu poroncă gp., ca pe un om nesupus și nestămpărat de giudicățile luminaților Domnî și a boerilor. Însă și târgovețî să aibă a-și da dejma locului la Schitul cel Mare din Țara Leșască.» — Copie de d. profesor Eusebiu Popovicî.

21. 3 Decembre 7270 (1761). Grigorie Ioan-Vodă, lui «Gheorghe Șet[raral], ispravnic din Ținutul Sucevei, i Gheorghî Carpu polcovnic», pentru o pîră a lui Ion Goian din Jadova, cu privire la moșiile părintești, neîmpărțite. Să împartă ei. «Așișderea jălui Ion Goian pe frate său Toader, zăcând că, fiind la dajdia mazilească amândoi frațîi la o cruce, au plătit tot Ioan dajdia și pentru frate-său de vr'o 5 anî, și zice că nu i-au întors.» Să cerceteze. — Copie de d. dr. G. Popovicî.

22. 12 Decembre 7271 (1762). Grigore Ioan-Vodă acordă «Schitului celui Mare din Țara Leșască» vechile privilegîi (și de la tatăl Domnului), pentru untdelemn, scutire de goștină și desetină și 120 de lei din vamă. Acum, fiind samă că «e locul acesta în Țara Leșască, având Schitul puține bucate de acestea, și neavând unde se pășuna, fiind locul foarte strămt, le este cu supărare», scutește 430 de stupî, și fixează pentru 300 de oi o goștină de numai două parale. «Așișderea și la vremea văcăritului, când s'ar întîmpla a fi, sau la cuniță, să aibă a scuti 60 pot. (*sic*) vite: vacî, boî, cai... Cum și pentru 4 morî ce va avè sfânta mănăstire, încă am făcut Domniea Mea milă, și le-am lăsat să fie în scuteală de biru ajutorințîi.» — Copie de d. profesor Eusebiu Popovicî.

23. 30 Iunie 1765. Grigore Alexandru Ghica, lui Ion și Ghiorghe Goian, mazil, pentru partea lor de moșie de la Stănești (Ținutul Cernăuți). Să-și ieie drepturile acolo, «după hotărîrea testamentului». — Copie de d. dr. G. Popovici.

24. April 1766 (?). Grigore Ghica-Vodă, lui Ștefan Tabără Vornic de Poartă, întărind împărțirea făcută de dînsul Goienștilor. — Copie de d. dr. G. Popovici.

25. 20 Iunie 1767. Grigore Ioan-Vodă, pentru daniile făcute către «Schitul cel Mare ce este în Țara Leșască», de Domniî de înaintea sa. Scutește «metohul Schitului ce este la Mămăești pe Prut, la Țănutul Cernăuțului... Așisderea și pentru 12 oameni streinî, Ruși, ce s'ar duce din Țara Leșască acolo, metohului: întăiū să-î aducă aici la Visterie, ca să se așază cu birul lor, după putința lor, și apoi să se așază cu traiul lor la Mămăești... Așisderea mai volnecim Domniea Mea pe părinții călugări, dupe cărțile domnești ce ni-au arătat, să aibă a lua dejma de pe locul târgului Cernăuțului: din pâne, din ovăs, din mălaiū, din hrișcă și din păpușoi, și din tot felul de pâni; și nimene din târgoveți, sau orî-cine ar fi, să nu li poprească pânea, dejma; iar pentru cei care nu s'ar supune a da dejma, poroncim Domniea Mea starost. să împlinești și să-î supui ca să urmeze dupe cum poroncim, după ponturî. Așisderea când s'a tămpla să ducă călugării de aci, den țară, de la mitoh, la mănăstire, în Țara Leșască, orî pâne, orî miere, orî vin, câte un vas-două, pentru hrana lor..., iarăș să aibă a trece cu pace, și să fie în pace de vania [=de banii] de mortasipie, de parcălăbie și de toate alte slujbe.» — Copie de d. profesor Eusebiu Popovici.

26. Fără dată. Supt Grigore Callimachi (—1769). Judecată a lui Gheorghe Goian, mazil, cu «Parascheva Gălcuiasă de la Hrișcanî, iar de la acest Ținut; jăluindu Gheorghie Goian că, având Parascheva o fată mare, una născută a ei, au făcut tocmală și au logodit, ca să o iă lui-și muiare, și, după așzazare, au rânduit și zi însămnată, când să să facă nunta. Și, după voroava și așezare lor, apropiindu-să ziua însămnată, au făcut Gheorghie Goian toată gătire, și s'au adunat nuntașii. Și, începând nunta, după obicei, s'au gătit și au purces

să meargă la Hrișcani, la Parascheva, ca să ia mireasa. Și, mergând ei la drum, i-au întâlnit un mazil anume Ioniță Bantăș, și au spus că în zadar să ostinești, că pe logodnica lui au luat-o Ursachi Soroceanul. Și el, auzind aceasta, pe toți nuntașii, cât era, i-au lăsat să-s întoarcă înapoi la casa lui, și el singur s'au dus ca să vadă de iaste adevărul după cum au auzit. Și, mergând, au aflat adevărul: cum că Ursachi Soroceanul i-au luat logodnica. Și nuntașii, întorcându-să la casa lui Gheorghie Goian, au așteptat până au luat răspunsu de la Gheorghie Goian cum că adevărul iaste ceea ce au auzit, și așa s'au împrăștiat și nuntașii; iară cele gătite toate s'au trecut cu chemații aceia. Și am întrebat pe Gheorghie Goian: i-au dat Parascheva în știre cum că ia vră să-și dă fata după altul? Și Goian zice că nu l-au înștiințat. Și, întrebând noi pe Parascheva, ce are să răspundă la jaloaba lui Goian, și ea au zis că n'are a răspunde nemică, că toate câte jăluiaște Gheorghie Goian sînt adevărate, și nice înștiințare nu i-au făcut, și mărturisești că, fiind îndemnată de unii mazili, greșală au făcut la aceasta. După toate aceste, au arătat Gheorghie Goian izvod de cheltuiala ce-au făcut cu nuntașii. La care luând noi samă și socotind toate cu amăruntul, ce-am găsit cu cale și cu dreptate, s'au făcut toată cheltuiala șasezeci și șapte lei, o sută șasă bani, afară de unsprăzece lei ce-au dat la schimburile logodniî. Și la toată cheltuiala ce-au făcut Gheorghie Goian, s'au dat platnică Parascheva Gălcuiasă, să plătească după cum arată mai sus, iar acei unsprezece lei ce au dat Goian la schimburi, am rânduit să-î dă îndoit, adecă doaozăci doi lei, după cum scrie Armenopol, în sfânta pravilă, cap 187, de zice: «doi oameni s'au logodit dănd arvună, iară care dintr'amăndoi îi va părè rău și să va lepăda, acela să dea îndoit arvona ce au luat». Decî și noi, urmând la aceasta, așa am rânduit.»

27. 29 Iunie 1778. «Fiind-că, din poronca dumisale Visteriului Dumitru Tohăneaanu, vâtaf alu plaiului de spre Buzău, i dintr'a lui Visterului Andreiū Bozian, orânduiți fuserăm noi, cei mai jos iscăliți megiași moșneni, ca să cercetăm o pricină a lu unchiș Ion Roescu cu un Cărstăian Brăncărea, pentru partea lui de moșăe... Acastă sfoară de moșăe Roiasca, care i s'au

dat supt stăpănire lui unchiiaș Ion cu neaam[ul] său, slobode în hotar, nesupărate de cătră tovarăși moșneni. Iar, când să va mai impres[u]ra de cătră acestu Cărstăian, sau de neaam[ul] lui, nu numai să fie ascu[]tați, judecați, și să și globască, ca un neînțelegător judecăți și impresurător de pământu.» Iscălesc, adăogind: «din porăncă», moșneni din neamurile Vagaon și Cornoii mai ales. Scrie «Iordache dascălu».

28. 22 Iunie 1801. Constantin Ipsilanti, către Ștefan Sturz[a] biv Vel Spatar și ispravnicii de Tutova, pentru procesul răzășilor de Toporaști cu mănăstirea Florești. Să cerceteze. — Colecția d-nei Șerban Costachi.

29. 25 Mart 1810. «Neculaiu Căcoiu din târgul Eșii, ot mahalaoa Broștenii», vinde «dumisali a gubernii săcritar Ivan Ianov» «o livadă», cu vie și pomi, între «via Nistoroai», «via lui Dumitru Doniț» și «via Iliusăi», «pe locul mănăstirii Sfinților Voevozi... ce să numești Dancu, undi are să de adet obicinuit», pentru 170 de lei. O vinde către «dum[nea]lui, căt și cucoana și cuconii dumisali». Iscălește și Safta, «soțul» lui Căcoiu. Doniț declară că e și «cu bună primire mē». — *Ibid.*

30. 4 Maiu 1814. «Copiia lui Ion Sindile, scos după cislă de bani ajutorului lipsiū lefilor, și s'aū cisluitu cum mai jos arată anumele lor.» — Proveniență munteană (jud. Buzău).

31. 4 Mart 1818. Declarație pentru «moșile Epurenii și Vicolenii de la Țin[u]t[ul] Botoșănilor, luându-le fratele mieū Grigori Popovici Sluğr. în orindă pe patru ani de zile, de la dum[nealui] cc. Alecu Calimah Post.» : l-a luat «tovarăș» și pe el (suma arendei fiind de 10.300 de lei). Unul pune «toți banii cumpărătorii», altul «ostinială a căuta aceste moșii». La cheltuieli nouă însă, și fratele cellalt va da ceva. «Pluguri să puiū eū trii, și dum[ne] Sluğr. doai, ca în toată vreme să fie cinci pluguri... Cheltuiala hraniū casii mele și alte hacuri în trebuința căutatului moșiei să fie de mijloc, și ceia ce, cu mila lui Dumnezeu, va prisosi căștig, să împărțim drept în doai; cum și la pagubă, feriască Dumnezeu, iarăș părtaș în doai să fim... Cind eū, prin vre un chip, ași eși din drumul dreptății și a credinții, atunci, nu numai să răspund fratelui mieū acē pagubă, dar încă sînt desfăcut de această tovarășie.»

32. 16 Maiu 1818. «Arsăni monah de aice din Eș» către Domn. Arată că «în hotarul moșiei Borcești, pe Vale Albă, la Țin. Njamțulu, am și eu parti de moșie baștină și cu stăpânire vechi». I se dăduse ca hotarnic Lefter Vornic de Poartă, pentru a-l împărți «de cătră răzăș și megieșii împreșuraș». Se chiamă «vătavul dumisali Vornicesii Zoița Balș». Nevoind să vie acesta, se face carte de blestem. Dar vătavul ține și mai departe «în tărie sa» partea călugărului. Cere «să fiu rânduit la dum[nea]lui Vel Logft. al Țării-de-șos», care să silească pe Zoița a-și trimete vechil. — Col. d-nei Șerban Costachi.

33. 10 August 1820. «Alexandru Calimah Vornic» dă un Țigan Slugerului Grigorie Popovici, pentru slujba îndelungată și bună ce i-a făcut. — *Ibid.*

34. 1-iu Februar 1824. Foaie de zestre, din părțile Buzăului. Averea mirelui: «2 boi, 1 căruță, 1 vacă cu vițal, 1 cal de gine[re], 1 iapă de doi ai, 200 pruni în dijmă, 150 pruni cu pământul lor, la Cuibu (?); 1 zăbunu de manăță lung, 2 anteriu de dimii lungi (*sic*), 1 ghebă, 1 căculă de cele bune, 1 căldare, 1 topor, 1 sapă». Averea miresei: «1 malotea de ghirmisutu, 1 roche stanbă, 1 roche șamalagea măruntă, rochile cu mănăcarurile lor, 4 perne lungi, 3 veli[n]țuri în lănurî, 2 cămăși voinicești, 3 cămăși fâmiești în mătăsuri, 1 cămășoe fâmiască, 1 ladă în vremi (*sic*), 2 mărâmi lungi în bor[n]gicu, 3 mărâmi lungi alese, 35 ștergare de masă, 1 un notenu de doi ani, 2 vaci cu mânzații lângă ele, 4 cerveți de păragină cu pământ[ul] ei în dealu Mărtăneștilor, o jumătate de pogonu locu de casă din partea păstorească, alătura cu Păun sin Stanu; 200 pruni cu pământ[ul] lor, 4 meri cu [pă]mânt[ul] lor».

35. 29 Septembrie 1824. Declarație «la mâna vărului nostru Ghiorghe Aramă, ci-î zăcu și Bărbieriū, precum să fi știut că ne este dreptu văr cu noi, și noi ne aflăm la rânduela ruptașilor; și acmu voește și vărul nostru să-s așeză la rânduela nemulu nostru, neavându nici-on amestecu de bir cu nemine nici moșul nostru, tatăl vărului nostru Ghiorghie, — fiindu tot oamenî de casa d. Vorneculu Grigor[e] Ghica. Și, fiindu om scăpat (*sic*), voește să-s așeză la o cruce cu fiul său Ștefan, și noi

dăm mărturie întocma, după cuprindire nemului nostru. Iar, nefiindu adevărată, să fim dator[î] a da 250 lei bani miliî, și supuș suptu urgie gospod, și da și ban[î] bir cu țara.» Iscălesc un Capșa, «Ilisăi Grigorce răptă (*sic*) a Visterii». — Din colecția d-nei Șerban Costachi.

36. 15 Maiü 1829. Pentru o moșie cumpărată la Tutova, cu voia răzeșilor, între cari «Ion Cehan ot Călugăreni, Post. Ion Motăș ot Chetrestî, Gheorghii Rilav (Silav) mazil». Ivindu-se însă alții cu pretenții, cumpărătorul cere a se fixă termin în care să i se dea banii. — *Ibid.*

37. 13 Octombrie 1831. Către Clucerul Dimitrie Popovicî. «Fiind-că acești bani am apucat a-î da mai nainti di a veni aprodul la dum[nea]lui munsiu Criștanovschi, după o poliță a dumisale Vornicului Costachi Conachi... Iată alătorezu dum[ita]li polița cătră dum. Vor[ni]c[ul] Costachi Conachi, di 652 lei; căruia i-am și scris că-î voi trimeti o poliță.» Se vorbește de o «sămușoară». — *Ibid.*

38. 26 Maiü 1833. Filaret Apamias și Athanasie Sevastias arată că au cunoscut la Roman, unde erau ei cu episcopul Veniamin, pe tatăl Căminarului Grigore Popovicî, protopopul Grigorie Făurescu. — *Ibid.*

39. Foaie de zestre țerănească din 1835. «2 boi buni, 2 vaci: una cu vițel, alta gonitoare, 1 scurteică pabriü, 1 roche mcotos (*sic*), 2 velințe în lănurî, 4 perne lungi, 2 cămăși voinicești, 4 cămăși fâmiești, 5 mărămî lungi, 1 masă pă masă, 18 stegare (*sic*) mărunte, 2 rămătoare grase» (averea miresei). «Jumătate livede, depreună și pă vale; jumătate livedea după negoț, jumătate locu din valea păcurii, 2 boi buni, fărăb (*sic*) de rotărie, jumătate; 1 rămătoare» (averea mirelui). — Din regiunea Buzăului.

40. 1850. Plată, «după încheerea Sfatului Administrativü din 29 Dechemvrie 1849», «pentru fieștecare tăbliță arătătoare numerului casăi saü a dugheniî din orașul Iașii, să se plătească de cătră proprietari către trei lei». Tipărit. — Colecția d-nei Șerban Costachi.

41. Foaie de zestre din 5 Februar 1853. «3 stănjăni de moșie... Viia... 1 vacă cu vițel, 1 juncu de un vițel, 2 oi cu miei, 2 oi mici, 1 scurteică de tebet blănită, lungă; 1 fermănă de postav blănită, 1 roiche musulim, 1 roiche stambă, 2 ondroace

stambă, 1 fustă matepolon, 1 ladă, 4 perne lungi, 2 scurte, 4 perne de părete, 2 scoarțe în feluri, 1 pereche părătare, 1 covor încadirlat, 3 cămăși voinicești, 6 cămăși femiești, 1 salbă lungă, de lei 30..., 1 testemel de ale bune, 1 basma de mătasă, 1 masă pă masă, 2 fote albastre, 1 maramă de borangic, 1 șărvet de cuiu, 22 șărvete de masă, 2 testemeluri mari. Decî noi puțin, iar de la Dumnezeu mult; și sporul lui Avraam și a lui Isaac și al lui Iacov în casa dumnealor.»